

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 22

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
31. MAJA (MAYO) 1956

Ob enajsti obletnici

Vsako leto se zbiramo slovenski izseljenci po svetu v mesecu juniju, da se spominjamo žrtev komunistične revolucije v domovini. Tistih žrtev, ki so v obrambo narodnih svetinj, človeškega dostojanstva in svobode, prežeti vere svojih očetov, dale življenja tedaj, ko je mednarodni komunizem, nosilec materializma, zaslužnjemalec duš in teles ter uničevalec sleherne svobode, začel stegati roko po slovenski zemlji. Posebej pa gre naš spomin in počastitev onim desetim tisočem, ki so kruto prevarani bili poslani komunističnim krvnikom v pokolj.

Večkrat je bilo že povedano in zapisano, da ni bilo dovolj, da so te žrtve, dale življenja za zvišene ideale. Vzeti so jim hoteli tudi čast in dobro ime. Beseda, izgovorjena ali napisana, v prvih letih v njih obrambo je marsikje zadela na posmeh ali pa vzbudila nove žalitve in klevete. Nekateri so jih površno smatrali za prenapeteže. Mnogim so bile te žrtve neprijetne. Niso imeli radi, da bi se o njih govorilo in pisalo. Želeli so, da bi šle čimprej v pozabo tja, kamor naj gredo vse neprijetne zadeve.

Toda vsako leto je veličina teh žrtev močnejša. Svarilen klic iz grobov, raztresenih po gozdovih in tratah širom naše domovine, iz množičnih grobov, je vsako leto silnejši. Vsako leto razvoj dogodkov v svetu jasneje pokazuje, da so protikomunistični borci malega slovenskega naroda že tedaj videli in spoznali, česar mnogi pripadniki velikih svobodnih narodov še danes nočejo povsem uvideti. Nočejo uvideti, da je komunizem uničevalec svobode in človeškega dostojanstva. Komunizem uvaja suženjstvo, hujše kot sta ga poznala stari in srednji vek. Najhujše orožje komunizma sta pa laž in prevara.

Ali ni danes v svetu tako, kakor tedaj pri nas, ko so komunisti začeli ustanavljati OF? Ali niso govorili, da hočejo svobodo in da se borijo proti nasilju? Ali niso objubljali vsakomur tisto, kar si je želel, s čudovito dialektiko in spretnostjo pa so pletli mreže laži in prevar?

Ali se ne godi danes v velikem, kar se je pri nas godilo v malem?

Komunistični veljaki danes pojejo po svetu z vsemi registri, da se borijo za mir; oborožujejo se pa za napadalno vojno. Govorijo o razpustu kominforma; stalno pa povečujejo število komunističnih agentov v svobodnem svetu. Tekajo od dvora do dvora in se klanjajo kraljicam, cesarjem in državnikom ter jim nosijo darila; istočasno pa ponujajo in dajejo orožje tistim, ki rušijo države, ki jih vodijo te kraljice, cesarji in državniiki. Hujskajo posamezne narode, ki živijo v sklopu nekomunističnih držav, da se otresejo “imperialističnega jarma”; imajo pa že pripravljena koncentracijska taborišča za milijone sužnjev “osvobojenih narodov.”

Če vse to opazujemo, moramo priti do zaključka: Komunizem vseh barv, od Lenina, Stalina, Malenkova, Hruščeva, Titova, Togliattijeva in drugih, dela in ustvarja v popolnem soglasju po skupnem načrtu veliko svetovno “osvobodilno fronto”, ki naj zaslužnji vse še svobodne narode in države v svetu.

Ali bo v svobodnem svetu zadosti ti stega duha odločnosti in jasnovidnosti, ki so ga imeli slovenski vaški stražarji?

Ali bo zadosti borbenosti, ki je bila lastna slovenskim domobrancem? Ali bodo vstali v svetu legionarji in četniki? Ali bo vstala mogočna in enotna vojska svobodnih narodov, da brani svobodo, človeško dostojanstvo, narodne svetinje, vero in vse, kar človeka dviga iz blata materializma?

Tisti Slovenci, katerih spomin bomo počastili na naš junijski Vernih duš dan, so svojo dolžnost izpolnili. V silni borbi, ki naj odloči za dolgo dobo usodo človeštva, so neustrašeno planili v prve bojne vrste, da branijo svobodni svet pred uničenjem.

Mi izseljenci malega slovenskega naroda, raztreseni širom sveta, smo tesno povezani z borbo teh junakov. Ta tesna povezanost nam nalaga veliko dolžnost, da nikdar ne pozabimo zakaj so se oni borili. Njihovo borbo moramo nadaljevati kjerkoli smo. Če bomo to opustili in zapadli kakršnemukoli materializmu, bomo delali sramoto njim in sebi.

PRAZNIK ARGENTINSKE NEODVISNOSTI

Dne 25. maja je Argentina imela praznik svoje neodvisnosti. Slavili so ga po vsej republiki, v inozemstvu so pa bile slavnosti na sedežih argentinskih diplomatskih predstavništev.

Poslanici predsednika: Argentinskim oboroženim silam in vsem narodom sveta

Za praznik neodvisnosti je predsednik gral Aramburu poslal brzojavko ministrom vojnih resorov s prošnjo, da njihovo vsebino sporoče vsem pripadnikom oboroženih sil. V njih jih general Aramburu pozdravlja ter vzdobuja k vestnemu izpolnjevanju rodoljubnih dolžnosti ter k čuvanju dragocenega zaklada demokracije. V krzjavki nadalje obnavlja zagotovilo, da bodo oborožene sile izročile vladno ustavnim oblastem, kakor hitro bodo izvršile naloge, ki so jih prevzele.

Predsednik general Aramburu je ob nastopu praznika argentinske neodvisnosti naslovil preko kratkovalovne radijske postaje tudi poslanico vsem svobodnim ljudem na svetu. Njeno vsebino objavljamo na drugem mestu.

Na državi praznik je bil predsednik v vladni palači. Sprejemal je čestitke. Prvi je bil sprejet apostolski administrator buenosaireske nadškofije Msgr. Fermín Lafitte, za njim člani diplomatskega zbora na čelu z apostolskim nuncijem Msgr. Zanimom in končno vsi ministri zvezne vlade ter Vrhovnega državnega sodišča, ter vojaški poveljniki. S temi odličnimi osebnostmi se je zatem podal iz vladne palače peš v katedralo, kjer je bil opoldne slovesen Te Deum. Peronova vlada ga je lani za 25. maj odpravila. Vlada osvobodilne revolucije ga je znova uvedla.

Defile vojske

Po zahvalni službi božji se je predsednik podal na častno tribunjo pred vladno palačo, nato pa je bil mimohod enot vojske in mornarice, vojaška letala so pa trikrat preletela Majski trg.

Govor podpredsednika republike

Popoldne ob treh je na praznik neodvisnosti govoril po radiu podpredsednik republike kontraadmiral Rojas. V govoru je naglašal, da možje osvobodilne revolucije je ne bi bili vredni, če ne bi poleg drugih dolžnosti, ki se jim nalagajo, izpolnili tudi te, da znova poudarjajo veljavnost vseh čustev, ki so združena v spoštovanju narodnih simbolov. V nadaljnjih izjavanjih je prikazal vse napore argentinskega ljudstva za doseg svobode. Naglašal je, da je občutje svobode, maja in domovine ena in ista stvarnost, kajti onega majskega dne

Opazovanja pred volitvami v USA

Združene države se pripravljajo na predsedniške volitve. Z drugimi besedami povedano se to pravi, da najkasneje do konca tega leta USA ne bodo podvzele nič tako dokončnega, kar bi moglo kakorkoli vplivati na potek volitev. In spet z drugimi besedami povedano: vse je treba delati tako, da niti vladajoča stranka in tudi ne opozicijska ne bosta izgubili glasov volilcev. Če pa hoče vlada te obdržati, potem mora voditi do začetka novembra, ko bodo volitve, takšno politiko, ki ne bo prebivalstva razburjala, še manj pa pognala volilce v naročje demokratov, ki komaj čakajo, da spet pridejo na oblast.

Spričo takšne olepševalne politike zunanjepolitičnega položaja, ki je za slehernega Amerikanca vsak dan bolj pereč, je treba na žalost ugotoviti nekatera dejstva, ki jih v javnosti doslej sploh niso omenili. Sunkoviti obrati v sovjetski politiki, nova taktika, ki sta jo zavzela Bulganin in Hruščev, snubljenje na vse konce in kraje je vzbudilo v nekaterih resnih ameriških krogih vtis, kakor da bi bil Dulles neke vrste boksar, ki je v dosedanji borbi znal sprejemati udarce in jih tudi odbijati, ki pa se spričo nove taktike svojega nasprotnika še ni znašel, ampak med vsako rundo samo premišljuje, kako naj bi se boril v naslednji.

Tako se mu je pripetilo z NATO, ko je priletel v Evropo šele tedaj reševati položaj in natrest nove ideje, ko je že general Gruenther dovolj jasno povedal, da takšen NATO, kakršen je, ne bo dosti pomenil. Kot vse kaže, je bilo Gruenther-

1810 sta se skupno rodili svoboda in domovina. Dalje pravi, da vlada osvobodilne revolucije iz spoštovanja slavne preteklosti črpa vzpodbudo in moč, s katerima lahko stopa pred sedanost in bodočnost.

Končno je govoril o poslanstvu vlade osvobodilne revolucije. Dejal je, da vlada razume vse, ki bi radi sedaj dosegli izpolnitev svojih teženj: Delavce, trgovce, študente, politične stranke, vse socialne sloje. Vse te opozarja na težave, ki nastanejo po zrušitvi diktature. Tega razdejavanja ni mogoče kar tako odpraviti. Vsi morajo plačati ceno obnove. In to je, kar moramo danes trpeti in bomo morali prenašati še jutri, ko nas morda več ne bo. Na drugi strani pa tudi ni naloga vlade osvobodilne revolucije, da bi kot prehodna vlada morala zadovoljiti vse sloje stoodstotno. Naloga te vlade je bolj skromna, toda težja. Treba je znova postaviti najosnovnejše temelje, ki bodo zagotavljali sožitje ljudi v osnovnih načelih morale, pravičnosti, prava, svobode in demokracije. To je, kar mora zgraditi vlada osvobodilne revolucije in kar je porušila totalitarna diktatura. Nato podpredsednik omenja razne neprijatelje sedanjega stanja, ki izkoriščajo vsako priliko in sleherni napako za ustvarjanje nerazpoloženja proti vladi. Tem sporoča: “Če smo se postavili po robu vsemogočni tiraniji, imamo tudi zadosti vere v demokracijo, da bomo nastopili tudi proti vsem oviram, ki jih bomo zatekli na svoji poti. Lažja je frontalna borba, toda pripravljeni smo, da bomo strli tudi zapleteno demagogijo in nacionalnih ter internacionalnih izrodov in sramotiv. Iz revolucije ne bo nihče napravil svetišča trgovcev. Ljudstvo je trdno odločeno, da bo tudi tokrat, kakor leta 1810, sledilo po široki in ravni cesti svoje osvoboditve. To je, kar nas dviga in krepi. Zato na ta majski dan naslavljamo poziv na vse moralne sile v republiki: Najprej svoboda in demokracija, potem pa vse ostalo. To je geslo”. Naslavlja ga pa “pod zaščito naroda, skupaj s predsednikom in v navzočnosti vojske, letalstva in mornarice, ki združeni in solidarni čuvajo dušo Majskega Cabilda in rodovitno polje Caserosa.”

Zvečer je bila v proslavo praznika neodvisnosti slavnostna predstava v Teatro Colon. Pred predsednikom in podpredsednikom republike, ministri, vojaškimi poveljniki, najvišjimi cerkvenimi dostojanstveniki ter člani diplomatskega zbora so dajali Puccinijevo opero “Madame Butterfly”.

Mislil je južno krilo Atlantskega pakta, ki je s sporom med Grki in Turki do temeljev omajano, zraven pa še krepko minirano s strani Titove, spet v tesnem objemu z matjuško Rusijo. Mislil dalje na možne posledice poznelega ljubimkanja Francozov s Titom in na francoski obisk v Moskvi, spominjač se, da je ta pot že precej stara, kadar gre za strahovanje Nemcev z obeh strani. Poleg vsega pa so ga motile še manjše stvari: Islandčani zahtevajo, da morajo Amerikanci zapustiti svoje baze na njih otoku; Angležem grozi ne samo izguba dosedanjega vpliva na Bližnjem vzhodu, ampak tudi zapletljaji z Grki zaradi Cipra; motili so ga morda tudi notranji pretresljaji v Španiji.

Preden je Gruenther vse to povedal, je vsekakor pričakoval odrešilno besedo iz Washingtona; besedo, ki naj odločno pove kakšno je ameriško stališče napram vsem perečim problemom, pove pa tudi narodom v Evropi, koliko morejo na Ameriko računati. Te besede pa ni bilo in je še ni — zaradi volilnih priprav. Zato pa State Department sedaj vodi politiko vzdržati na ta ali oni

“Mensaje de hombres libres para todos los libres de la tierra”

A la hora 1 del primer 25 de Mayo en la Libertad, luego del período de diez años de la dictadura, el presidente provisional de la Nación, general Aramburu, dirigió un mensaje, que fué transmitido por el servicio exterior de R.L.I. Radio El Mundo.

El texto del mensaje es el siguiente: “La República Argentina vive un momento crucial en su historia. Los argentinos, plenos de responsabilidad, hemos de proseguir la obra de recuperación iniciada, sin desfallecimientos, aún cuando

“Poslanica svobodnih ljudi vsem svobodnim ljudem v svetu”

Ob enih po polnoči na prvi 25. maj v svobodi po razdobju desetletne diktature, je začasni predsednik republike general Aramburu naslovil na svobodni svet poslanico, ki jo je na kratkih valovih prenašala v inozemstvo radijska postaja R.L.I. Radio El Mundo.

Besedilo poslanice je naslednje:

“Republika Argentina preživlja težke trenutke v svoji zgodovini. Argentinci, v vsem se zavedajo odgovornosti, moramo nadaljevati započeto obnovitveno

račin do novembra. Po naše bi se to reklo: mašiti luknje in se varovati prepiha, zraven pa pozabljati, da bolnik vedno bolj podleaga razkrojevalnim klicem, ki ga od vsepovsod napadajo.

S tem seveda še ni rečeno, da bi se Amerika kot država odpovedala svojemu protikomunističnemu stališču. Nasprotno je to sleherni dan močnejše v vseh krogih. Jasno pa je, da samo “biti antikomunist” ni dovolj. Treba je dati ljudstvu novo idejo, treba ga je vzgojiti in treba je postaviti nekaj načelnosti. Vse takšno odlašanje pa samo koristi sovjetski zunanji politiki, ki je to pot usmerjena samo v usvajanje, dokler ne bo dozorel čas, ko naj bi komunisti marširali zmagi nasproti, kakor je že leta 1931 napovedoval Manuilski.

Dasi so na splošno mnenja, da bo Eisenhower zmagal, ako bo res kandidiral, se vendar premnogi sprašujejo, ali bo v njem toliko moči in odločnosti, da bo takoj po nastopu vlade pogledal resnici v oči in jo tudi takšno, kakršna bo, prikazal svojemu narodu. Nekateri pravijo, da je bila prav zavest silne odgovornosti pred zgodovino, eden glavnih razlogov opešanja njegovega zdrav-

do la tarea sea dura y agobiadora”.

“Diez años de dictadura constituyen una pesada herencia, pero las reservas morales y materiales que Dios puso en este suelo y en este pueblo, son tan inmensas como para que nadie pueda dudar del futuro. Tenemos absoluta fe en el porvenir que nos aguarda y, en este día, con emoción patriótica, me cabe el orgullo de proclamar nuestra fe ante el mundo entero”.

“Es éste el mensaje de hombres libres para todos los libres de la tierra”.

delo, pa čeprav bi bilo še tako trdo in težavno.”

“Deset let diktature predstavlja težko dedščino, toda moralne in materialne rezerve, ki jih je Bog položil v to zemljo in v ta narod, so tako brezmejne, da nihče ne dvomi v bodočnost. Imamo absolutno vero v bodočnost, ki nas čaka in na tan dan v rodoljubni ginjenosti s ponosom izpovedujem to vero pred vsem svetom.”

“To je poslanica svobodnih ljudi vsem svobodnim ljudem na svetu.”

ja. Mož pa je danes, govorec v primerjavi, osebnost, ki bi lahko postal najmočnejši diktator, kar jih pozna zgodovina, ako bi hotel izrabiti vsa pogoja, ki jih že ima in jih bo morda še zahteval v primeru povečanja svetovne nevarnosti.

Trenutno ne preostane drugega kakor upati, da se bo okrog bodočega predsednika, pa naj bo republikanec ali pa demokrat, zbrala skupina ljudi, ki bodo poleg koristi svetovne trgovine, utrditve ameriškega kapitala v svetu in napredka lastnega naroda končno spoznali, da prihodnja leto leže precej, precej v rokah nekaterih posameznikov, rojenih pod zvezdnatim praporom. Bodočega predsednika pa bi moral Eisenhower že sedaj prehiteti v toliko, v kolikor bi ne glede na svoje predsedništvo, generalni položaj in na volilne izgledne jasno priznal, da je v zadnjih mesecih sovjetska ogromno pridobila in se utrdila, zraven pa še precejšen del sveta lepo uspavala. Eisenhower bi moral tudi javno pibiti, da od nekdanjih velikih štirih ostajata samo še dva, kajti Francozom in Angležem že zdavnaj ne pritiče več tak naslov. Na mesto obeh pa doslej še nihče ni bil sposoben stopiti.

IZ TEDNA V TEDEN

Neprestano naraščanje uporniškega gibanja v Alžiru in vedno večje nezadovoljstvo v Franciji zaradi dosedanjih korakov Molletove vlade za rešitev severnoafriškega problema, je povzročilo odstop podpreds. vlade juda Mendes-France-a, ki je javno obsodil vlado zaradi razmer v Alžiru. Mendes-France trdi, da bi bilo to vprašanje že rešeno, če bi vlada spravila v življenje njegove predloge, po katerih naj bi Alžir dobil samostojnost. Nezadovoljstvo večajo komunisti z ustavljanjem “alžirskih mirovnih komitejev” in hujskajo rezerviste, naj se ne odzivajo mobilizacijskim pozivom za Alžir. Do prvega resnega incidenta, ki je pokazal uspeh komunistov na tem področju, je prišlo na postaji St. Nazaire, ko je množica prebila policijski kordon in prisilila rezerviste, namenjene v Alžir, izstopiti iz vlaka. V to francosko politično problematiko se je vmešal sedaj indijski Nehru, ki je v indijskem parlamentu pozval Francijo, naj se zavé, da se kolonialni narodi dvigajo k osvoboditvi in ji predložijo, “v njeno dobrobit”, pet točk, po katerih “more uspešno rešiti svoj alžirski problem”: 1) obe strani naj se najprej vzdržita nasilja; 2) Francija prizna narodno integriteto Alžira; 3) priznanje enakosti narodov v Alžiru; 4) priznanje enakosti ver v Alžiru; 5) čim prej naj se začne pogajanja na osnovi zgornjih točk v skladu z načeli ZN. Nehru je istočasno opozoril Francijo, da je “borba v severni Afriki istovetna z borbo Indijcev v zadnjih dveh generacijah.

Sovjetski poseg v severno Afriko je na vsej črti jasno viden. Egipčanski

Nasser se je odločno postavil v sovjetski tabor ko je tudi sprejel vabilo Čuenlaja za obisk rdeče Kitajske. Iz Moskve so mu poslali kot darilo letalo tipa Iljušin-14. V kratkem bodo zadnji Angleži zapustili področje suškega prekopa, ki bo tako dejansko postal prosta pot za sovjetske ladje z južne strani v Sredozemlje. Turške Dardanele so jim zaenkrat še delno zaprte. Anglija se težko znajde v tem kritičnem področju zaradi razmer na Cipru, kjer se terorizem nadaljuje. Londonska vlada je bila prisiljena podati za dvajseto stoletje nič kaj primerno izjavo, da “za nobeno ceno” ne bo izpustila iz rok postojank na Cipru, v Adenu in Singapuru. Trdi, da zaradi narodnih zahtev posameznih narodov ne bo spravljala v nevarnost koristi britanskega imperija.

V Grčiji je zaradi vprašanja Cipra odstopil zun. minister Theotokis in je njegovo mesto zasedel dosedanji poljed. minister Averoff. V Atenah so tudi objavili, da so britanske oblasti na otoku Seychelles poostrele stražo nad “Makariosom”, ker se je izvedelo, da EOKA pripravlja njegovo ugrabitev.

Obične volitve v Italiji so prinesle novo zmago krščansko demokratski stranki, medtem ko so komunisti nazadovali zaradi ločenega glasovanja socialistov.

V ameriške priprave za jesenske volitve je prodril spor med posameznimi vrstami ameriške vojske, katerega jedro je vprašanje, katera vrsta vojske je važnejša za obrambo dežele. Spor je zavzel tako velik obseg v javnosti, da je bil Eisenhower prisiljen javno nastopiti in (Nadaljevanje na 2. strani)

MEDNARODNA MARIJANSKA MANIFESTACIJA V BUENOS AIRESU

V nedeljo, dne 27. maja so priredile vse katoliške izseljenske skupnosti v Bs. Airesu mednarodno Marijansko manifestacijo. Posamezne narodnostne skupine so se zbirale v ulicah, ki vodijo na Avdo 9 de Julio, odkoder so ob pol štirih korakale v sprevedu po Avdi de Mayo na Majski trg in nato v katedralo. V sprevedu so bile razvrščene po abecednem redu. Na čelu vsake narodnostne skupine so njeni predstavniki nosili poleg argentinske še svoje narodne zastave in podobe Matere božje. Hrvatje so v sprevedu nosili tudi sliko kardinala Štepinca, Madžari pa sliko kardinala Mindszentyja.

Slovinci so na čelu svoje skupine nosili argentinsko, papeško in slovensko zastavo. Sredi skupine deklet in fantov v narodnih nošah je tudi vihrala slovenska zastava.

Po prostrani avdi so odmevale Marijine pesmi v vseh mogočih jezikih. V litvanski narodnostni skupini je vzbujal pozornost od komunistov pohabljen litvanski javni delavec. Lepe narodne noše so žele splošno vpriznanje.

Po prihodu v cerkev, so zastave narodnostnih skupin razvrstili okoli glavnega oltarja, pri katerem je bila sv. maša, nato pa je imel na vse kat. emigrante cerkveni nagovor novi apostolski administrator buenosaireske nadškofije Msgr. Fermin Lafitte o veri, ki druži vse narodnosti brez razlike jezikov in ras ter o ljubezni do Marije, srednice vseh milosti. Zbranim vernikom je podelil tudi svoj blagoslov.

TITO SE ODPRAVLJA NA OBISK V MOSKVO

Te dni se jugoslovanski komunistični diktator Tito pripravlja na odhod na obisk v Moskvo. Po letu 1948, ko ga je Stalin napodil iz kominforma, se zopet vrača v komunistično Meko k svojim komunističnim tovarišem. Z njimi se bo imel tri tedne čase pogovorjati o vseh nalogah, ki jih bo za nadaljnje prodiranje komunizma v svobodni svet v bodoče opravljal pri tistih zaslepljenih, ki še vedno mislijo, da je Titov komunizem drugačen kakor pa sovjetski. Da bodo ti razgovori važni, je potrdil sam predsednik sovjetske vlade Bulganin, ko je dejal, da od sestankov in posvetov s Titom pričakuje veliko uspehov. Dejajle je tudi, da bodo Titu pokazali vse, kar si bo hotel ogledati.

Pred odhodom v Moskvo je Tito povabil k sebi v Beli dvor na Dedinje, privatni dvorec dinastije Karadjordjevičev, domače in inozemske časnike. Dajal jim je o izjave o raznih zunanjepolitičnih vprašanjih, pa tudi o svojem obisku v Moskvi.

Povedal je svoje mnjenje glede Atlantiskega pakta. Pravi, da je nepotreben, prav tako pa tudi Varšavski. Jugoslavija se tudi v bodoče ne namerava priključiti nobenemu paktu. Glede bodoče pomoči s strani Amerike je dejal, da bi rajše videl, da bi ta pomoč prihajala v njegovo komunistično državo ne več na posedanji način, ampak kot dolgoročno posojila. Pravi, da ne vidi rade, če mu tisti, ki daje pomoč, potem očita, da škili na vzhod. Zavzema se za razorožitev pred združitvijo obeh Nemčij. V tem pogledu je bližje sovjetskemu stališču kot pa stališču zahodnih zaveznikov. Je proti ustanovitvi nove komunistične centralne, sedanjim dogodkom v Sovjetski zvezi pa pripisuje veliko važnost in dalekosežen pomen.

V svojih razgovorih s sovjetskimi komunističnimi prvaki bo "napravil nove korake za utrditev svetovnega miru." Babil se bo pa tudi z "drugovrstnimi" vprašanji, kot so n. pr. "odnosi med obema državama." Za te pravi, da bodo temeljniji na sodelovanju za "ohranitev miru in za aktivno koeksistenco med narodi." Pri teh besedah se je na široko zasmejal zlasti, ko je pojasnjeval, da bodo to odnosi "med narodi z enakimi pravicami in, kar je naravno, tudi v vzajemnem podpiranju, ker imata obe državi iste cilje za zgraditev socializma."

Pred Titovim odhodom v Moskvo je v nedeljo nenadoma prispel v Beograd tudi vodja italijanskega komunizma Palmiro Togliatti, kar dovolj zgovorno potrjuje važnost razgovorov, ki jih bodo imeli junija meseca vodilni komunisti v Moskvi.

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomiriti duhove, z izjavo, da tovrstni spori predstavljajo koristno tekmovanje v vrstah vojske, da pa za obrambo države ne pomenijo nevarnosti, ker bo vsa obrambna sila v danem trenutku stala strnjena na braniku domovine.

PARIZ ZA ŽELEZNO ZAVESO

JUGOSLOVANSKI DIKTATOR V PARIZU

Pariz, 20. maja.

V dneh od 7. do 11. maja je bil v Parizu na obisku pri predsedniku francoske republike Josip Broz-Tito. Spremljala ga je njegova sedanja žena Jovanka Budisavljević, zunanji minister Kosta Popović in njegov osebni zdravnik dr. Lavrič. — Prišel je v ponedeljek 7. maja s svojim oklopnim vlakom preko Trsta, Italije in Švice. V Bois de Boulogne ga je sprejel Rene Coty. Še isti dopoldan je položil venec na grob neznanega vojaka in bil odlikovan s francosko vojaško medaljo. Popoldne je sprejel zastopnike diplomatskega zbora, zvečer pa bil na slavnosti večerji v Elizejski palači, kjer je tudi sicer stanoval. V torek 8. maja bi bil moral prisostvovati vojaški paradi ob priliki francoskega praznika zmage, kar pa je odklonil, ker Francozi niso ugodili njegovi zahtevi, da paradi ne bi prisostvoval papeški nuncij, ki prejšnji popoldan ni hotel priti k sprejemu Tita, čeprav je predsednik diplomatskega zbora. Opoldne je bil sprejet na magistratu, popoldne pa imel politične razgovore z ministrskim predsednikom Guy Molletom. Zvečer je priredil na jugoslovanskem poslanstvu slavnostno večerjo, potem pa prisostvoval prireditvi v pariški operi. V sredo 9. maja je obiskal Versailles, popoldne pa tovarno avtomobilov Dessault. V četrtek 10. maja je bil na vojaškem vežbališču v Chalon sur Marne, kjer so mu pokazali najmodernejše orožje, zvečer pa je bila slavnostna večerja na zunanjem ministrstvu. V petek 11. maja je imel znova politični razgovor s francoskim ministrskim predsednikom, potem pa si je ogledal atomsko središče Sarclay. Ob 11 zvečer je odpotoval proti jugovzhodu, kjer si je v soboto ogledal največjo francosko električno centralo Donzère — Mondragon.

UDBA mu pripravlja pot.

Zaradi varnosti so potovanje do zadnjega skrivali. Da bo prišel, je bilo gotovo. Dalje časa namreč ni smel nihče iz Jugoslavije v Francijo brez posebne dovoljenja jugoslovanskega notranjega ministrstva. V Parizu se je nekaj mesecev prej pojavila UDBA, ki je sama vodila vse varnostne ukrepe. (Scotland Yard ni dovolila Serovu podobne pomoči ob priliki obiska Bulganina in Hruščeva v Angliji). Med jugoslovanske izseljence so bili poslani v začetku maja ljubljanski akademski pevski zbor, oktet itd. Jugoslovanski konzul v Strasburgu je pridno zahajal med Slovence (kadar je treba kaj pomagati, ga ni), da bi preprečil vse, kar ni bilo titovskega. Tako je sklical seje slovenskih rudarskih društev in jim prepevala prisostvovati slavnostim na čast slov. izseljenskemu duhovniku msgr. Stanku Grimsu, z grožnjo, da ne dobijo vizuma za obisk domovine, ker jih ne bodo več smatrali za Jugoslovane. Jugoslovanski delegaciji (60 oseb) za pariški velesejem so bili odklonjeni vizumi. Tito se pač boji svojih podložnikov, čeprav si niso "izvolili svobode". V soboto, 5. maja, so ob 6 h zjutraj odpeljali 80 Jugoslovancev na Korziko iz Francije, kjer so preživeli Titov obisk v hotelu na račun francoske države. Dnevne tega tedna so jim plačali. Ostali Jugoslovanci so se morali javljati po dvakrat na dan na policiji. Med njimi tudi nekateri, ki so v Parizu z jugoslovanskim potnim listom. Vsako protikomunistično gibanje je bilo seveda onemogočeno. Kljub temu so prešli pariški časopisi in francoske politične osebnosti iz Francije in drugih evropskih držav in Amerike razglednice, kjer je bilo med drugim tudi na tole opozorjeno: "Diktature minejo. Francija in Jugoslavija ostaneta. Vedno bosta potrebovali ena drugo. Ali se da zamenjati s krvjo podpisano prijateljstvo ljudstva z dvomljivim in minljivim prijateljstvom diktatorja? Daj, da bi bili Francozi branilci pravice do svobode in pravice na molk obojenih jugoslovanskih narodov!"

Policija, gasilci in vojska stražijo jugoslovanskega Goeringa.

Pravijo, da je maršalov obisk stal francosko državo okrog milijardo frankov. Ni čudno. Že prvi dan prihoda so mobilizirali vso policijo in gasilce za osebno varnost visokega gosta. Toda kljub vsemu je bila prva Titova kretanja v Parizu — strah in prvi pozdrav — nerodnost. Oklopni vlak se ustavi na predsedniški postaji. Ljudstva ni blizu, ker ga ne zanima, pa tudi ne sme. Samo policajev je 17.000. Po strehah in hišah gasilci. Vse hiše, koder se ima peljati, so že pregledane. Pred vlakom rdeča

preproga. Tovariš-heroj ne zaupa: v lepem krogu jo obide. Pri rokovanju s francoskim predsednikom mora pokazati, da je prišel iz hoste: pozabil je, da je treba rokavico sneti. Zato je treba rokovanje pač ponoviti. Praznik za fotografe (moralo so imeti po več posebnih dovoljenj), ki potem objavljajo slike eno poleg druge. Vse dni se vozi rdeči fašist po najširših ulicah, da policija lahko postavi ograje čim dalje. Pariz je prvič v svojem dvatisočletnem življenju videl ograje ob ulicah. Nekaj radovednežev je sem pa tja za ograjami, navadno ne smejo ostati pri miru. Pri slavnostnem vходу ploskajo — vojaški godbi. Sploh je sprejem mrzel. Sicer je videti precej moških, toda to je tajna policija. Skrta je tudi po kostanjih okrog postaje in na Elizeju. Francoska policija komaj prepriča UDBo, da ni treba posebne straže z brzostrelkami v kletih Elizejske palače. Spored obiska je javljen vedno samo nekaj ur preje, pa še tega navadno ne izvedejo tako kot je najavljen. Na večer prvega dne, ko je položil venec na grob neznanega vojaka, je mladi češki begunec, ki je bil verjetno zaprt v Jugoslaviji, strgal z venca komunistično zastavo. Pri Invalidih, glavni francoski vojašnici, snamejo jugoslovansko zastavo bivši indokinski borci. Na strehi Elizejske palače jo stražijo noč in dan utrjeni gasilci. V torek, pri sprejemu na magistratu, UDBA zahteva, da se okna zabijejo z žebli. Rečeno, storjeno. Toda, kakšen vtis je to zabijanje pustilo, si je lahko misliti. Istega dne organizira francoski odbor za zaščito preganjanih manifestacij pred jugoslovanskim poslanstvom. Francozi so. Rožni venec molijo in velike napise nosijo. Med drugimi: "Vrnite Boga svojemu narodu. Pusti na svobodo kardinala Štepinca. Daj svobodo jugoslovanskim narodom." Policija odpelje manifestante na policijo, kjer so vso noč. Med njimi francoski duhovnik. Dva francoska duhovnika razlagata v bližini poslanstva časnika pomen manifestacije. Ker vse to slikajo, se policija spravi na fotografe: nekaj aparatov razbitih, par časnika je ranjenih. Hudi protesti v vseh časopisih. Značilno je, da je maršal pri nekem sprejemu prebledel, ko ni videl nobenega policaja v uniformi. Vprašal je, če ni nič poskrbljeno za varnost, pa so mu odgovorili, da so vsi ljudje, ki jih vidi pred sabo, policisti v civilu. Tako so se koncem koncev pojavljale povsod iste osebe. Na Champs-Élysées so bili aretirani trije bivši jugoslovanski oficirji. To so: komandant Nijović, polkovnik Remetić in kapetan Piletić. Razdeljevali so letake z napisom: "Tito Assassin!" — Ko je Tito šel v Chalon sur Marne, so mobilizirali za stražo tudi vojsko. Maršal je itak rekel za to priliko, da noče videti nobenega civilista. Odpeljal se je deset minut potem, ko je odšel redni vlak. Bal se je min, kljub temu, da je bila vsa železnica zastražena tako, da je moral lepo marnovo dolino gledati samo preko čelad, pa še iz gozda so kukale. Ko je redni vlak prišel v Chalon, so potnike zaprli v čakalnico. Postaja je bila okrašena za sprejem. Toda heroj ni zaupal. Odpeljal se je precej ven iz mesta na polje, odkoder se je vrnil z avtomobilom. Preden je ob 4 h popoldne zlezel v vlak v Chalonsu, so vojaški avtomobili — žerjavi spravili s postaje vse avtomobile, ki so bili slučajno tam. Chalon je precejšnje mesto, pa je policija prebrskala vse hotele. Maršal je tudi skozi Chalon drvel, kot po — navadi. Pariški šoferji mu seveda zavajajo, saj je iz Boulogna do Elizeja pridrvel v štirih minutah. Pariška javnost se je zabavala še z manjšimi incidenti kot sledeči: na trg Beauvau pred Elizejem prileti čuden predmet, in se razpoči. Takoj ga obkoli kakih 20 policajev. Smešen peklenjski stroj: na pol gnila pomaranča, ki jo je odrgel neki gasilec s strehe bližnje hiše. Medtem, ko se gasilec opravičuje s kretnjami, mora policija že v vrsto: druga skupina obvešča po radiju, da se maršal že približuje. Drugi: Dva zajčka in ena veverica so poginili v nekem grmu v Versaillesu, menda od strahu. Alarm. Obvestilo šefa policije. Ta se razkaži. Saj je vendar ukazal, da morajo vse spraviti iz vrta. 24 ur je trajala gonja po parku, ponoči so pa se bakljami podili veverice, čuke so pa še pritegnili. Ob deseti zjutraj dobi šef policije radijsko obvestilo, da so spravili ven zadnjega slavčaka. Maršal v takih razmerah Pariza sploh videti ni mogel. FRANCE SOIR pravi, da mu bo šela Jovanka lahko povedala, kakšen je Pariz.

Pariški tisk.

Ni mogoče podati točno sliko vsega tiska, ker ga je preveč. Sprejem je bil precej dober. Vsi časopisi so govorili o visokem gostu. Toda takoj naslednji dan se je že čutilo, da se pariška javnost obrača proti njemu. K temu so najbolj učinkovito pripomogli varnostni ukrepi in pa maršalovo razkazovanje odlikovanj in oblek, vsled česar so ga začeli nekateri primerjati Goeringu. Samo karikatur bi bilo za celo knjigo. Treba je priznati, da imajo Francozi veliko ljubezen do jugoslovanskih narodov, pa vendar kritično presoja sedanjí maršalov režim. Njihovi dnevniki so lepo pokazali, da si take demokracije ne želijo, ker se jim je le čudno zdelo, da so morali še okna zabijati. Varnostni ukrepi so bili podvzeti pač iz strahu in skušnje, da se ne bi ponovilo kaj takega kot v Marseju in pa na zahtevo jugoslovanske vlade in policije. Stvar jim je pa začela brž presedati, ker oni se sicer kregajo, ko volijo predsednika, potuje pa vedno lahko kot človek, ki nima iz lastnih revolucionarnih izkušenj slabe vesti iz preteklosti. V Parizu se pač sprašujejo, kako izgleda šele v Jugoslaviji demokracija, ko so jo tukaj samo bežno in delno videli. LE MONDE, ki je Titu naklonjen, je označil policijske ukrepe kot smešne. DIMANCHE MATIN pravi, da je Coty vedel, s kom ima opraviti in mu je zato podelil vojaško medaljo in vojni križ. Toda najbolj čudni so povodi: "Tito je najbolj učinkovito pripomogel k zmagi za svobodo". Kdo ne ve, da vlada v Jugoslaviji najhujša tiranija? Če pa vemo, zakaj ne povemo? Tako se sprašuje. Drugi dnevnik pravi, naj drugič vlada prej pove, kdaj ima priti na obisk kak balkanski diktator, da si bodo vzeli počitnice, izpraznili mesto in ga pustili policiji. LE TEMPS naveda Malraux-ovo izjavo "Med Titom in nami se bo dvigala vedno Mihajlovičeva senca. Sprašuje se še: Zakaj naj nam bi hodil ta diktator govoriti o svobodi? In čemu bi ga mi prosili sveta v teh zadevah? Sploh je v Franciji Mihajlovič precej poznan. Vedo, da se je Tito toliko boril proti okupatorju kolikor so se borili francoski komunisti. Saj je Tito izjavil Francozu Delmasu o njih tole: "Tako bi morali voditi svojo borbo, da bi mogli napraviti z De Gaulle-om,

BRALI SMO...

VLADIMIR DEDIJER — ZADNJI MOHIKANEC

Urednik newyorškega dnevnika "The New York Times" C. L. Sulzberger se je nedavno mudil v Beogradu. Obiskal je razne kom. veličine, stopil pa tudi k Vladimirju Dedijsu, piscu Titovega življenjepisa in pred poldrugim letom še eni najbolj vplivnih osebnosti pri jug. kom. diktatorju. Danes je Dedijs "navaden zemljan", toda s svojo ministrsko pokojnino živi še vedno mnogo, mnogo bolje, kot pa ljudje, ki niso v milosti pri sedanjem režimu.

Dedijsjev razgovor s predstavnikom omenjenega ameriškega dnevnika je zanimiv v toliko, ker na eni strani prikazuje razkošje, v katerem živi dve komunistični nasilniki doma, na drugi pa sejanje Dedijsjevo zadržanje in prizadevanje, da bi se zopet spravil do kakega vplivnejšega položaja.

Titov življenjepisec se je Amerikancu izpovedoval takole: "Postal sem ponižen. Ko sem živel življenje vplivnega birokrata, sem bil aroganten. Tedaj nisem vedel niti po čem je krh. Ko sem po svojem padcu prvokrat hotel vstopiti v omnibus, sem to hotel storiti pri napačnih vratih. Zame je bila to čudovita šola. Bil sem pravi tepec. Po dolgem času imam sedaj prvič zopet dovolj časa za študiranje. To je zame dobra šola. Tudi za moje otroke, kajti tudi oni so že bili mali birokratje. Ko je bil Branko šest let star, je vedno, kadar je stopal proti vratom, vpil: "Kje je avtomobil?" Zdad tudi otroci poznajo vrednost denarja. Ko na družinskih posvetih razpravljamo o dohodkih in izdatkih, se teh razgovorov udeležujejo tudi otroci. Jaz sem finančni minister. Kritizirajo me huje kot ubogega Raba Butlerja v Angliji. Odstavili me pa doslej le še niso."

Glede Stalinove detronizacije, je Dedijs pohvalil Tita, češ, da sedanjí dogodki v Sovjetiji potrjujejo, da "je imel Tito bolj prav kot Hruščev". Kajti Tito se "je upal to javno povedati že tedaj, ko je bil Stalin še živ in ne šele po njegovi smrti". Ti dogodki pa da so "opravičili Dedijsjevo čast", ker da so ga stalinisti proglašali "za inozemskoga vohuna".

V nadaljnjih izjavah Dedijs pravi, da se ne jezi na titovce, s katerimi se

ARGENTINA

Uslužbenstvo Buenosaireske prevozne družbe, ki s petimi podzemskimi železnicami ter številnimi tramvaji, kolektivni, omnibusi in trolejbusi vzdržuje osebni promet v argentinski prestolnici in na področju Vel. Bs. Airesa, je v sredo, dne 23. t. m. nepričakovano stopilo v stavko. In to ob 6. uri zvečer, t. j. nekaj ur pred nastopom državnega praznika, ko je na vseh teh vozilih bil največji promet. Vlada je takoj objavila sporočilo, da so stavko organizirali skrajni desničarji in komunisti in da zasleduje čisto druge cilje, kakor pa stannovske koristi uslužbenstva. Zato je nemudoma izdala dekret o mobilizaciji vsega prometnega osebja v Bs. Airesu in na področju Vel. Bs. Airesa. Za vse to osebje je stopil takoj v veljavo vojaški kazenski zakon, ki je določen za vojno stavko. Prometno osebje se je v četrtek dopoldne začelo vračati v službo. Promet se je začel počasi obnavljati, v večernih urah prejšnji četrtek je pa že skoro normalno funkcioniral. Prve omnibuse, ki so se v četrtek pojavljali na ulicah, so spremljali orožniki. Ob izbruhu stavke je policija in orožništvo zastražilo vse garaže in železniške postaje. Policija je aretirala večje število stavkarjev. 25 glavnih organizatorjev, med katerima sta tudi 2 vidnejša komunisti, je pa vlada poslala v internacijo v južne province. Uslužbenec, ki se do določene roka niso vrnili na službo, so bili odpušteni. Pridejo pa razen tega še pred vojaško sodišče.

V Buenos Aires je prispel novi severnoam. veleposlanik Willard L. Beaulac. Dosedaj je zastopal ZAD v Čilu.

kar smo mi z Mihajlovičem." Drugi časopisi spet navajajo krepko pomoč za hoda rdečemu maršalu, pa ugotavljajo, da je v Jugoslaviji življenje še težje kot v Rusiji, na Madžarskem in Poljskem. Titova politika je za nekatere časopise jasna: pokvariti zapad in dobiti pomoč za komunistične države, da dosežejo v oborožitveni tekmi zahodni blok. — Razni organi so protestirali pri vladnih osebnostih in pri Titu samem. Tako je nekaj najvidnejših predstavnikov MRI pisalo Titu. Vaša država je ena tistih, kjer je preganjanje najhujše in kjer so najsvetejše človekove pravice najmanj spoštovane.

ne strinja. Po njegovem zaradi tega ne, ker da je to "posledica njegove krščanske vzgoje v mladosti, združene z revolucionarnim življenjem". Dalje pravi, da se je "boril, stradal in skoraj umrl s svojimi tovariši". Zato da ga ni mogoče "proglašati za vohuna". Zatrjuje tudi, da "ničesar ne preklicuje".

Sulzbergerju je Dedijs tudi zagotavljal, da bo "svoje pravice branil", ker da so iste zagotovljene v pravih kom. partijskih iz leta 1952 in dajejo vsakemu članu pravico do kritike. Njegovo življenje da je "odprta knjiga" in da ne "skriva svojih čustev". Zagotavlja tudi, da "noče delati težav svoji domovini" in kar je zanj še bolj važno "tudi ne svojih družini". Pravi, da mora ohraniti svojo "intelektualno integriteto", ker je "zgodovinar" komunistične revolucije "in kot tak mora ostati objektivni".

Končno Dedijs Sulzbergerju naglašal, da se smatra za komunisto. Pravi: "Marksizma se nisem učil iz knjig, ampak iz prakse, iz naše revolucije". Ta revolucija pa da je uspela samo zaradi tega, ker "je zavrgla marksistične učbenike". To stališče Dedijs zagovarja še na drugem mestu in pravi, da je takega mnjenja še danes, med tem, ko so se drugi umaknili na eno ali drugo stran. Celó Džilas se je napihnil kot balon, nato pa padel. Po Dedijsjevi izjavi so vsi ti bedaki, on pa da je "zadnji Mohikanec in je na tonoson".

Sulzberger ob tej izjavi meni, da Dedijs ni povsem izgubil upanja, da ne bi zopet prišel na oblast in si zato daje korajžje, med tem, ko je Džilas duševno zelo klonil. O njem pravi Dedijs dobesedno: "Ko greva skupaj, Džilas nima kravate, na hrbtu pa nosi nahrbtnik. Je pač neumen črnogorec. Govorim mu: Ne bodi berač, ko si pa bil nekoč lord. Ko se bliža človeku smrt, mora umreti kot aristokrat".

Ameriški časnika svoje poročilo iz Beograda zaključuje z ugotovitvijo, da titovci puste Dedijsa pri miru, čeprav ga imajo pod nadzorstvom in prisluškujejo vsem njegovim telefonskim pogovorom. Če pa na ulici sreča kakega vplivnega titovca, se isti navadno obrne v stran, ker ga noče pozdraviti.

Novice iz Slovenije

Gorenjski komunisti so imeli v Kranju okrajno konferenco svoje politične stranke. Udeležili so se je tudi vrhovi kom. stranke v Sloveniji kot n. pr. Miha Marinko ter rdeči kulturni inkvizitor Boris Zihlerl. Na konferenci je bil izvoljen nov 37 članski okrajni komite ZK, ki je izvolil znova za sekretarja Mirka Zlatnarja. Ta je imel nato daljši govor. Obravnaval je vse probleme, ki ovirajo razvoj komunizma na Gorenjskem. Ob pojavih lokalizma je naglašal pobrebo enotnosti sedanjega komunističnega gospodarskega sistema v vsej državi, ki po njegovem predstavlja družbeno celoto. Vprašanje enotnosti tega sistema je po njegovem za komuniste tako važno, "da se prav na njem odloča ali gradimo socialistični sistem samouprave ali pa gremo v smeri anarhističnega, kapitalističnega in nacionalističnega razvijanja skupnosti, kar bi pomenilo vračanje na staro". V nadaljnjih izvajanjih je pobijal "udomačenje gledanje, da zavisijo vse od istega", od dobrih oz. boljših uredb, zakonov in predpisov, in da ni mogoče ničesar spremeniti, dokler teh predpisov ni". Naglašala, da so taka "duhovničenja" škodljiva, ker "odvračajo delovne ljudi in gospodarske činitele od hitrega in učinkovitega reševanja gospodarskih vprašanj na lastnih tleh s svojimi lastnimi silami".

Glede preusmeritve komunistične gospodarske politike se je Zlatnar pritoževal, da "družbeni organi in tudi delavci še niso spremenili svojega odnosa do določenih vprašanj, ki so za to preusmeritev najbištevnejša". Navajal je, da gospodarska podjetja na Gorenjskem vztrajajo pri svojih prejšnjih gospodarskih investicijah in da nekatera podjetja zahtevajo nove delovne sile, ko jih pa že imajo sedaj preveč, v nekaterih podjetjih sploh ne mislijo zvišati proizvodnje, zopet druga počasi izvajajo ukrepe, ki naj jih pripeljejo "do zaželenega cilja". Zato da delavci tudi "hladno sprejemajo ukrepe za dvig delovne storilnosti. "Enako gledanje razodevajo tudi proračuni ljudskih odborov. Za te predloge pravi, "da so nerealni, pretirani, izsiljevalni".

Pri navajanju težav, na katere zadevajo komunisti med ljudstvom, je navajal, da komunisti povsod niso kos svojim nalogam. Zato zahteva, da morajo dobiti vedno več "političnega znanja in trdnosti". Poleg tega pa so potrebna "še nekatera dopolnila", kajti "pomanjkanje socialistične morale in marksističnega svetovnega nazorja, sta dve slabosti komunistov". Zlatnar naglašala, da

bo na tem področju "treba v bodoče mnogo spremeniti". Kakšna je pa komunistična morala, pove v naslednjih stavkih, ko pravi: "Za komunista je nemoralno vse tisto, kar škodi skupnosti in ugledu komunistov, od zapadanja negativnim pojavom v pospodarstvu in podleganju splošnim razpoloženjem zaradi raznih težav, do osebnega odnosa komunistov do sočloveka in družine". Vse to so zanj vprašanja "na katerih je treba utrjevati Zvezo komunistov". Stopnjo odgovornosti komunistov do svoje stranke pa je označil z besedami: "Bolj na odgovornem položaju kot je posamezni član Zveze komunistov, večja je njegova odgovornost do partije".

Umrli so. V Ljubljani: Jože Filipič, višji kontrolor PTT v p., Ivanka Šink, roj. Lenassi, Danica Skale, Anton Hauptman, mesar v p., Marija Čuček in Jakob Koprivšek, mizar v Blagovici, Ferdinand Pustek, posestnik v Šmarju pri Jelšah, Ivan Kvas, biv. klobučar v Mariboru, Konrad Brilej, žel. v p., v Račah, Ivan Solar, šofer na Bledu, Vinčo Eržen, žel. upok. v Celju, Marija Ditrich, roj. Kraigher v Postojni, Milka Hladnik, roj. Tolazzi v Dolenjem Logatcu, Franciška Rome v Šmarju pri Ljubljani, Marija Kregar, roj. Bedenk v Klečah, Anton Jakopič, pos. na Račjem selu pri Trebnjem in Ivana Sojer na Viču.

Visokošolski profesorji v Ljubljani so na svojem zborovanju izvolili komisijo, ki naj pripravi predlog za organizacijo znanstvene dejavnosti in njenega financiranja. Poročilo o tem sestanku pa tudi navaja, da so profesorji "obsodili tudi nedejavnost in pasivnost večine osnovnih skupin društva, ki večkrat ne vedo, kaj naj bi bilo delo njihove organizacije".

V Sloveniji so meseca decembra lanskega leta prodali na tuja tržišča raznega blaga v vrednosti dveh milijard 199 milijonov dinarjev.

V Ljubljani so ustanovili komisijo za proučitev načrta za izgradnjo nove plinarne z dnevno zmogljivostjo 20.000 m³ butana. V novi plinarni mislijo butan — propan — potom krekanja spreminjati v normalni svetilni plin. Ta plin bi od sedanjega imel to prednost, ker ne bi vseboval nobenih spojin, ki bi vplivale na zdravje ali kakršnokoli poškodbo predmetov. Do ustanovitve te komisije je prišlo ob razpravljanju stanja slovenskih plinarn, ki jih je vseh 5 in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Piranu in Izoli. Vse te plinarne so v glavnem starejšega izvora. Zastarelost naprav ima za posledico nadpovprečno izgubo plina. Prvotna funkcija slov. plinarn je bila

zagotovitev cestne razstreljave, pozneje tudi za razstreljavo v lokalih in stanovanjih. Plin kot nadomestno gorivo za drva in premog v gospodinjstvu in obrti so v Ljubljani začeli uporabljati šele 1924. Sčasoma je začela plin uporabljati tudi industrija. Plinarne doma imajo velike težave s premogom. Za proizvodnjo plina morajo imeti visokokalorični premog, ki je prihajal prej iz inozemstva, sedaj uporabljajo domačega, ki pa vsebuje precej žvepla. Pa še ta premog morajo plinarne dražje plačevati kot gospodinjstva. Posledica tega je, da v Ljubljani od 5800 plinskih instalacij v gospodinjstvu uporablja sedaj plin samo 3100 ojemalcev.

Nove jugoslovanske poštne znamke prikazujejo jug. umetnost skozi stoletja. Izdelali so jih v Ljubljani pod vodstvom slikarja Rika Debenjaka.

Titovci niso več tako radodarni na pram turistom, kot so bili prejšnja leta. Vsi tisti, ki so v prejšnjih letih prihajali v Jugoslavijo s turističnim vizumom, so bili deležni 25% popusta na jug. ladjah. Sedaj so ta popust ukinili.

Tramvajsko progo od ljubljanskega magistrata do Rakovnika so opustili. Na tej progi vozi sedaj omnibus do Škofljice.

Titovske komunistične oblasti so v zadnjem času zelo omejile izdajanje dovoljenj za potovanje v inozemstvo. Do tega je prišlo, ker je precej ljudi, ki so dobili dovoljenje za potovanje v inozem-

stvo, to priliko izkoristilo in se niso hoteli vrniti domov.

Komunisti doma so po vseh republikah začeli znova pritiskati na kmete, da bi jih spravili v svoje zadruge — kolhoze.

Odbor za prosveto in kulturo republiškega zbora ljudske skupščine LRS je pretresal predlog zakona o Prešernovem skladu ter predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ustanovitvi sklada Borisa Kidriča. Predlog zakona o Prešernovem skladu ne predvideva samo podeljevanja nagrad za najboljša znanstvena dela v letu iz jezikoslovja, filozofije, zgodovine in drugih humanističnih ved ter za umetniško ustvarjanje in poustvarjanje na vseh področjih umetnosti, temveč bodo iz sklada, ki ga bo upravljal poseben odbor, podeljevali tudi štipendije in nagrade posameznikom, zavodom in organizacijam. Nagrajevanje iz Kidričevega sklada pa mislijo razširiti za najboljša izvirna znanstvena dela v letu in za ona dela, ki bodo predložena na podlagi razpisa nagradnih tem na področju ekonomskih, družbenih in naravoslovnih ved ter na vseh drugih področjih, ki neposredno "prispevajo k razvoju socialističnega gospodarstva". Se pravi k utrjevanju komunistične diktature.

V Ljubljani so sedanji Inštitut za telesno vzgojo spremenili v Višjo šolo za telesno vzgojo.

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

Srebrni jubilej

Te dni se spolni 25 let, odkar so Slovenske šolske sestre zastavile brazdo v Argentini. Poklical jih je frančiškan Leonard Ruškovič. Prvo postojanko so našle v San Lorenu pri Rosariju. Danes imajo v Argentini, Uruguiji in Paragvaju 18 različnih hiš: šol, zavetišč, misijonov, bolnic, eno učiteljske in centralno hišo za novicijate v San Lorenzo, ki bo prav za jubilej, 8. junija, na praznik Srca Jezusovega, blagoslovljena.

Najnovejša njihova ustanova je Colegio de Fatima v Lanusu. Slovenskim šolskim sestram ob njihovem srebrnem jubileju iskreno čestitamo in jim želimo še naprej veliko uspehov in božje pomoči.

Ne pozabite ob prejemu junijske plače na Svobodno Slovenijo. To prošnjo naslavljamozlasti na vse tiste naročnike, ki za leto 1955 ali pa še za prejšnja leta, nimajo plačane naročnine. Vsi ti so dobili opomine z navedbo zneska, ki ga dolgujejo.

Vse prav lepo prosimo, naj takoj plačajo zaostalo naročnino, ker se list vzdržuje samo z njo in drugih dohodkov ni-

ma, izdajanje tednika je pa združeno z vedno večjimi finančnimi izdatki in žrtvami.

G. Dr. Tine Debeljak je imel prejšnjo nedeljo zvečer predavanje v buenosaireskem poljskem klubu. Govoril je o Mickievicu v slovenski literaturi. Predavanju je prisostvovalo lepo število Poljakov. Navzočih je pa bilo tudi več Slovencev. Po končanem predavanju so Poljaki slovenske goste pogostili, za kar se jim je zahvalil g. Rudolf Smersu.

Dve novi slovenski nogometni moštvi smo imeli priliko opazovati v Merlu pretekli petek. Prav zares! V programu Gallusovega izleta k Markezevim je bil tudi spopad nogometnih "reprezentanc" aktivnih in podpornih članov "Gallusa". Zmagali so sicer podporni člani, ki so celo svojega člana-starosta, g. Rudolfa Žitnika posodili za vratarja aktivnim članom (da je pripomogel svoji reprezentanci do dveh golov!). Toda kljub rezultatu 5 : 3 sta se moštvi sporazumeli za neodločen rezultat (nad vse objektivni sodnik je bil Dr. Milan Bano) in tako družno sodelovali pri uživanju nagrade, določene za zmagovalca. Lepo število izletnikov je ob prekrasnem vremenu v polni meri prišlo na svoj račun.

Vsak teden ena

L I P I

Miroslav Vilhar

Lipa zelenela je, tam v dišečem gaju, s cvetjem me posipala djal sem, da sem v raju.

Veje raztezavala k nebu je visoko, meni pa je do srca segala globoko.

Tičice je lipica v senčico vabila, kadar ležal sem pod njo, me je ohladila.

Zdaj pa nam je revica skoro ovenela, cvetje, perje ljubljeno zima je odvzela.

Spavaj draga lipica, večno ne boš spala, nova pomlad zelena, nov bo cvet pognala.

Zopet bodo tičice, tičice vzletele pesmi nam prepevale, pesmi žvrgolele.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini g. Jožeta Markeža in njegove žene ge. Majde, roj. Žitnik, se je rodila hčerka. Srečnim staršem naše čestitke.

G. Ruda Jurčec je dne 12. maja 1956 izstopil iz uredniškega odbora Svobodne Slovenije.

LANUS

Šesta obletnica

31. maja bo minilo 6 let, odkar je č. g. Janez Hladnik prevzel kapelo sv. Jožefa, ki je danes že kar cela župnija. Obletnico bomo slovesno proslavili v soboto 2.6. z zahvalno mašo ob 19h, nato pa s prireditvijo v dvorani, kjer bodo z ostalo župnijo tudi Slovenci rekli svojo besedo.

25. maj bo vsekakor moral iti v zgodovino slovenskega Lanusa. Mlado in staro je prihitelo na "tlako" k dvorani. Še tema je bila, ko je Franček Jager že bil na mestu in že so začeli prihajati prvi. Kmalu je bilo delo v polnem teku in zvečer je bila vsa dvorana pod streho.

Urediti bo pa treba še tlak postaviti oder in seveda tudi vrata in okna kot je v načrtu. Sedaj je le zasilno zaprto z oknicami.

Zadnji čas smo imeli 3 krste. Pred mesecem že je bil krščen Urbančevim sinček, to nedeljo po Koprivnikarjevem in Požesovim hčerki. Zajčevim je pa bilo veselje prvorrojene hčerke kratko. Komaj je zagledala svet in dobila pri krsti posvečujočo milost, jo je Bog vzel.

DAN SLOVENSKE BOLEČINE IN SLOVENSKE SLAVE!

OB 11. OBLETNICI POKOLJA SLOVENSКИH DOMOBANCEV, PRIREJA DRUŠTVO SLOVENCEV **SPOMINSKO PROSLAVO.**

S KATERO BO POČASTILO TUDI VSE OSTALE PROTİKOMUNISTIČNE BORCE, IN ŽRTVE, KI SO PADLI V BORBI, ALI V ZALEDJU ŽRTVOVALI SVOJA ŽIVLJENJA ZA SVOBODO SLOVENIJE.

SPOMINSKA PROSLAVA BO DNE 10. JUNIJA OB 15.30h V DVORANI "SAN JOSE" — AZCUENAGA 138. V SPORED KOMEMORACIJE JE VKLJUČENA TUDI SV. MAŠA, KI SE BO DAROVALA V ZAVODSKI KAPELI TAKOJ PO KONČANI PROSLAVI. Š TO SV. MAŠO LAHKO VSAKDO ZADOSTI SVOJI NEDELJSKI DOLŽNOSTI.

Vsi Slovenci v Buenos Airesu počastimo ta dan vse padle v domovini!

LOUIS DE WOHL

Zemlja je ostala za nami

"Ladje so na vseмирski postaji," je brezskrbno odgovarjala Tulma. "Mnogo, mnogo ladij je odšlo na vseмирsko postajo."

Chris je nadaljeval: "Divu naj moje sporočilo povedo Pranu-ju, "je ponovil, "in..." — ni vedel, kako in zakaj, a ne nadno je slišal samega sebe govoriti: "in povedo naj mu tudi: zemljani so večji in manjši kakor Fanu-du."

"Zemljani so večji in manjši kakor Fanu-du", je vestno ponovila Tulma. "Am-du!"

"Am-du!" ji je odzdravil Chris. Že je odšla, on pa je z roko šel preko čela in spraševal, kako da je spregovoril zadnji stavek. Kaj neki naj bi sploh pomenil? Lepo je bilo, ko je spet zaslišal od Tulme stari pozdrav — lepo kakor v srečnih, rajskih časih, ko se kačja še ni priplazila na Fanu.

* * *

"Končano?" je šepnil Brandeis.

Chris in Maksina sta pritrdila. Bila sta zavita v kožuho in na obrazu sta nosila posebne kožnate maske, ki jih je Maksina v vsej naglici naredila iz preproge.

Vedeli so, da vsi druli ostanejo po sončnem zahodu v svojih hišah. Najbliž-

ja hiša pa ni bila tako blizu, da bi jih mogli iz nje opazovati, ako bodo vse naredili v temi. Pred nekaj dnevi bi bil to vsekakor še resen problem — tedaj so drulovski čuvaji čepeli še v sobah zemljanov ali pa pred vrati njihovih sob.

"Najprej vi, Brandeis," je dejal Chris, "jaz pridem za vami z Maksino. Držati se moramo čim bliže skupaj. Vi ste edini, ki točno poznate pot."

"Upajmo, da jo bom našel v tej temi," je šepetaje dejal Brandeis, "kajti ponoči še nisem letal z brogosom. Torej — gremo!"

Stopil je skozi vrata, si pričvrstil brogos in poletel v višino — nekako dvajset metrov. Chris in Maksina sta mu sledila. Začel se je polet.

Kljub debelim kožuhom so krepko občutili mrz. Po desetih minutah leta je Chris opazil, da prav malo manjka, da bo Maksina omedlela. Poletel je k njej in ji pomagal pri poletu, podpirajoč jo z desno roko. Pokrajina pod njimi se je svetila v vsej belini polarne noči. Na nebu so se blestele zvezde — Hvala Bogu, da se je Brandeis spoznal na pot.

Polet sam je še povečal pritisk mrz. Sleherna minuta je bila neizmerno dolgo obdobje. Chris že ni več čutil nog. Z desno roko je še vedno podpiral Mak-

(58)

sino, a roke same ni čutil več. Bilo mu je, kakor da so zapustili planet in sami kot mali planeti krožili v vesmirju.

Končno — končno je zapazil, da se je Brandeis pričel spuščati in skoraj v istem trenutku je tudi opazil okroglo truplo Argo. Niso je torej odveleli — in ves čas se je moral boriti s to bojaznijo.

"Ali boste lahko odprli vrata?" je vprašal Chris, ko je pristal na tleh. Glas je zvenel hripavo in hrkajoče.

"Na vso srečo nimamo nikakih akustičnih vrat pred seboj," je smejaje se dejal Brandeis, že stoječ na železni lestvi. "Prav gotovo ne bi mogli zadelati nikoli pravega glasu." Prsti so mu kljub sila debelim rokavicam popolnoma otrdili. Znova in znova je moral poskušati z odpiranjem vrat, dasi je bila naprava za odpiranje zelo enostavna. Po daljšem naporu mu je uspelo odpreti in takoj je smuknil v ladjo. Chris je omedlelo Maksino spravil po lestvi v ladjo.

"Četrt ure bi še rabil za nekatere račune," je dejal Brandeis, odprl vrata v pilotsko kabino in se vsedel h kontrolnim napravam.

Chris je zaprl zunanja vrata in zanesel Maksino v spalni oddelek. Nekaj minut krepkega masiranja, nekaj kapljic konjaka in spet je prišla k sebi. "Ležati je treba," je ukazal Chris, "sedaj je vse v redu. Ko bo vse pripravljeno, te bom

moral privezati — prav tako kakor tedaj ob odletu."

Drobno se mu je nasmehnila, zaprla oči in že čutila toploto v kabini, čeprav je Brandeis šele pred nekaj trenutki vključil napravo za ogrevanje.

"Kakor tedaj," si je mislil Chris. Tedaj, ko jo je Brandeis privezoval, je mislil, da ima pred seboj — Marmona. — Zazdelo se mu je, da mu nekaj ni prav: telesni napor poleta je bil zanj precej hud, on pa še daleko ni bil tako krepak, kakor nekoč nekdanji Chris. Privoščil si je krepke požirek konjaka in čakal Brandeisa.

Bogvedi, ali so divu že odkrili njih pobeg? Kaj malo verjetno! Brž pa ko nastopi jutro, bodo seveda... saj bo Tulma najbrž spet prinesla jedila — prav gotovo jim je oddala sporočilo. Zemljani so manjši in večji kakor Fanu-du! Kako neki mu je ta zagonetni stavek padel na misel? — Šest ali sedem ur prednosti imajo potemtakem. In potem? Ali jih bodo morda divu zasledovali? Ali morda gromozanske črne vseмирske ladje hitreje lete kot Argo? Morda sta bili dve med njimi tisti, ki sta ujeli Argo in jo srečno pustili pristati tisti dve ladji, ki so jih najprej imeli za dva ogromna bolida.

Argo se je pričela tresti.

Obrnil se je k Maksini: "Pridi, ljubljena — privezati se bo treba!"

In spet je sedela pred televizijskim

aparatom. Chris pa jo je zavil v debelo odejo. "Kakor tedaj, ko sem se podala na tole pustolovščino."

Chris ji je prikimal.

Tedaj se je privezal tudi on. Ko je pogledal ven, je opazil, da so že plaval v zraku. V zvezdnati noči je izginjala svojevrsna marsovska vegetacija, zavita v sence in šivine, pa v črno in belino. Kolikšna škoda, da so morali na tak način zapustiti ta prelepi planet — z begom, kakor da bi jih pri zločinu zalotili. Vedel je, da odhajajo za vedno. Nikdar več ne bo mogel gledati te čudovite zelene in tudi vijoličaste pa oranžne barve marsovske zemlje, nikdar več tudi ne upogibljivih praprotnih podobnih dreves. Pomislil je na doneče trope veletapirjev, na čudovite rdeče ptiče — kasneje jih ni so nikdar več videli — na prvo srečanje z divu, velikane v pernatem oblaku, kakor da bi bili pravljicična bitja: tako grozno so se jih prestrašili spočetka, pa so jim bili tako prijateljsko naklonjeni; spomnil se je modrega in dobrega sveta na Tri-Fanu pod Pranovim predstvom, spomnil bliščečih se diademov, izginotja v podzemeljski svet, mesta samega in postoljubnosti divujev, "letečih potnikov", katedrale iz rubinov, veselih in zadovoljnih drulov, se spomnil Tulme, Gabuja in njegovega očeta, drula, čigar smrti je prisostvoval, jezera smrti onstran templja...

Pravi raj je bil to! Eden izmed rajev,

SLOVENC I PO SVETU

AVSTRALIJA

Brisbane, več kot polmilijonsko glavno mesto zvezne države Queensland in po razsežnosti približno tako kot je Bs. Aires y Argentini, leži ob veliki istosimenski plovni reki že v subtropskem pasu, kjer je klima tudi za Evropejca še kar znosna. Dalje proti severu je klima za nas nevzdržna. V teh krajih je precej Grkov, zlasti pa Italijanov, ki imajo tu svojo drugo domovino in so zaposleni v glavnem na farmah, kjer pridelujejo sladkorni trs. Poleg naseljenecv drugih narodnosti so v Brisbane našli svoj novi dom tudi Slovenci. Njihovo število nekateri cenijo z družinskimi člani na 100, kar pa skoro ne bo držalo. Ne bi pa nič pretiravali, če bi trdili, da jih je kakih 80, kar lahko ugotovljamo na zabavnih prireditvah tukajšnjega socialnega društva "Planinka". Zgodovina slovenskega združevanja v tem mestu sega nazaj v leto 1952. Vsled nezanimanja ljudi je pa vse zapalo. Leta 1954 je bil napravljen nov poizkus z ustanovitvijo Prireditvenega odbora. Ta je res pripravil več uspešnih zabavnih večerov. Pri teh zabavah smo se Slovenci prvokrat v večjem obsegu medsebojno spoznali. Akcija je bila dobro zamišljena. Vse je kazalo na lep uspeh, toda vsled notranjih nesoglasij, se je odbor po nekaj mesecih obstoja, žal, prostovoljno razšel. Lansko leto februarja meseca je pa prišlo do ustanovitve Slovenskega socialnega društva "Planinka", ki je doslej priredilo že več zabav. Vse niso bile zaključene z dobi-

kom, kar tudi ni glavni namen. Glavno je pač, da se Slovenci tu sploh dobimo, da pridemo skupaj, da se spoznamo in si v potrebi med seboj pomagamo. Tako smo na veliki ponedeljek letos imeli prvi občni zbor društva, ki je izvolil za predsednika društva g. A. Kranjca. Vse društveno delovanje vodi začasni, a po mojem mnenju tudi bodoči tajnik spodobni in idealni g. S. Sivec, ki se zelo trudi in si mnogo prizadeva, da bi s pridobitvijo novih članov društveno delovanje malo bolj razgibal.

Glede števila vseh Slovencev, ki živijo v Avstraliji, nekateri postavljajo trditve, da jih je okoli 10.000. Zdi se mi, da je to število pretirano. Največ jih je pač v mestih, zlasti v Melbourne-u, kjer jih je več sto in imajo močan "Slovenski klub" s svojim vestnikom. Oba gošpoda dušna pastirja gg. patra Ambrožič in Pivko skušata z listom "Mislil" združiti vse Slovence. Gotovo pa je, da brez sodelovanja, še tako idealna in dobra stvar ne more uspeti.

Tako sem Vam napisal nekaj bežnih misli. Do prihodnjega glasu pozdravlja vse sodelavce Svobodne Slovenije in ji želi mnogo uspeha

njen dolgoletni naročnik
v Avstraliji

ITALIJA

Na teološki fakulteti v Rimu je 3. maja t. l. doktoriral č. g. Pavle Krajnik v ruskem jeziku. Njegov eksaminator je bil tudi Slovenec g. p. dr. Karel Truhlar, profesor asketike in mistike na Gregorijani. Čestitamo.

RUBELJ V OFENZIVI

Ko je v Kremlju vladal še Malenkov, so sovjeti sklenili, da je treba zunanjo trgovino razširiti tudi na tiste predele, v katerih je doslej imel zahod z Anglijo na čelu vodilno besedo. Na zahodu tega nameravane preokreta nihče ni resno jemal, ker so bili pač vsi prepričani, da so vjeti in njih sateliti ne bodo mogli izpolniti obljub, ker so še vse preveč navezani na potrebe lastnih dežel na slehernem področju industrijske produkcije. Ko pa sta Bulganin in Hruščev hodila po Indiji in Pakistanu in na debelo ponujala tehnično in finančno pomoč, so na zahodu pogledali. V teku enega samega meseca so se potem vrstile novice: jordanška vlada se dogovarja s Poljaki za gradnjo nove železnice; v Jemen je dospela sov. delegacija, ki bo tamošnji vladi svetovala pri industr. dežele; Pakistanu je Bulganin samo ponudil pomoč za postavitev atomskih objektov za mirno uporabo atomske energije; sirjski vladi so sovjeti ponudili sodelovanje pri zgraditvi petrolejskih čistilnic; Češka bi rada zgradila novo letališče v Damasku, zraven pa pravkar rojeni državi Sudan že dobavlja orožje; rdeča Kitajška bo v Egiptu priredila ogromno razstavo in sam Čuenlaj bo šel tja na obisk; vzhodno nemški tehniki bodo v Aleksandriji preuredili pristanišče.

Na vsem tem ozemlju sovjeti nastopajo ne samo kot prijatelji, pač pa predvsem kot predstavniki tistih narodov, ki se niso omakeževali s kolonializmom; in v tej točki so zlasti prizadeti najbolj občutljivi in sprejemljivi za takšne ponudbe, zlasti še, ker se je tamka nacionalni čut začel šele dobro prebujati. Končen

cilj te velike ofenzive rublja je vsekakor — doseči gospodarski vpliv na tem področju, računajoč, da bo za gospodarskim prišel tudi politični. Zato ni čudno, če je češka publikacija drž. Statističnega instituta zapisala: "Češko-slovaško sodelovanje pri tej trgovsko politični ekspanziji ni samo posledica praktičnih zaključkov, pač pa točnega načrta, do čigar izdelave je prišlo, upoštevajoč vse politične momente."

Pri tej gospodarski ofenzivi se vzhodni blok drži dveh glavnih načel: sleher na ponudba je vsaj 10-20% cenejša kot ponudbe zahodnih predstavnikov in odplačila so dolgoročna. Če rdeči imajo izgubo pri takšni trgovini, se zanjo dosti ne menijo kajti komunistični sistem si lahko dovoli takšne deficite, zavečajoč se, da jih bo drugod pokrili z izdatnimi obrestmi.

Nekateri sicer menijo, da sovjeti svoje izdelke ponujajo tako poceni zato, ker vedo, da ti izdelki ne morejo konkurirati zahodnim produktom. Ugovor pa drži samo deloma, kajti četudi sovjetski produkti niso ravno prvovrstni, niso pa tudi komplicirani kot zahodni. Narodi Bližnjega in Srednjega vzhoda pa bolj potrebujejo preprosto sestavljene stroje kakor pa komplicirane. Prednost sovjetskih nizkih ponudb je tudi v trgovskem pojmovanju prebivalcev teh dežel, katerih osnovni pojmi o trgovini še vedno drže na poceni kupljeno, misleč pri tem, koliko so prihranili z nakupom sov. stroja, ki je bil 20% cenejši kot pa ameriški na primer.

Drugo načelo sov. trgovanja pa je odplačevanje na dolge obroke in z mali-

mi obrestmi, poprečno 2%. Poleg tega pa je ZSSR pripravljena sprejemati v odplačilo kredita ali dostavljeno robo blago iz teh dežel, in to produkte, ki jih te dežele na svetovnem trgu ne bi mogle vnovčiti zaradi nekonkurenčnih cen. Tak je primer z egiptovskim bombažem n. pr., ki na svetovni trg ne gre. ZSSR pa ga bo z vsem razumevanjem vzela na račun odplačevanja kreditov odn. dostavljenih strojev.

K obema načeloma trgovanja pa je treba dodati še najvažnejšo postavko: ZSSR in sateliti so vsak trenutek pripravljeni, za sleherni stroj in vsak industrijski objekt, ki ga postavijo, poslati tolikšno število tehnično usposobljenega moštva, kolikor ga dotična država potrebuje. In ker so življenjske potrebe tega moštva občutno skromnejše kot zahodnih strokovnjakov, je tudi v tem precejšen del prednosti, gledajoč s stališča zainteresirane države.

A tudi zahod s pozornostjo zasleduje ofenzivo sov. strokovnjakov. Kaj bo proti njej podvel, še ni znano. Pred časom je Krupp podal nek načrt, kako nevtralizirati sovjetsko ofenzivo, a dalj ko do načrta še ni prišlo, vsaj za javnost ne. Računati pa smemo z dejstvom, da je svetovna trgovina ena najbolj občutljivih mest zahodnega sveta in da bo zato podvel ukrepe ki bodo utegnili v prihodnjih letih spodrinuti sovjetce.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Junij 1956. Vsebi-na: Zaveza med Bogom in ljudmi (J. Jurak); La Virgen y los musulmanes; Pobegli janičar (Ivan Korošec); Nekje studene zbori (Andrej Bregar); Papeški molitveni namen za junij 1956 (Prof. Alojzij Geržinič); Iz življenja Cerkve; Čudež ljubezni (Dr. Franc Gnidovec); Kako so vzgajali stari in še kaj (fzt); Jacques in Raissa Maritain (Svetobor Sodobnik); Čas cvetočih sliv (Svetobor Sodobnik); Sovjetska "vzgoja" (Karel Kozina); Socialni nauk Cerkve v zadnjih sto letih (Avgust Horvat); Misijonske vesti; Med nami; Svet in mi (B. R.); Z domačih tal; Svet proslavlja papeža; Iz sveta; Gospod Janez (Selski); Tri minute dobre volje.

Katoliški misijoni. Junij 1956. Vsebi-na: Klic treh praznikov (Prof. Al. Geržinič); Misijonski dan bolnikov: "Na svojem mestu dopolnujem" (Marko Mavrič); Puščava je cvetela (Aladin); Buda in badizem (M. Franciška Novak); Nasveti misijonarjem v Siamu (M. Franciška Novak); Apostol našega stoletja (Ruda Jurčec); Srebrni jubilej Baragove zveze (Nikolaj Jeločnik); Zahvale Baragi; Stara kitajska modrost (Janez Kopač); Po misijonskem svetu; Iz pism slovenskih misijonarjev; Mladi misijonar.

INFORMACION DEMOCRATICA CRISTIANA

prinaša v svoji 8. številki dopis iz Argentine, v katerem je med drugim tudi zapisano: "Kakšno vlogo bo v prihodnjih mesecih odigrala Kršč. dem. stranka? Ne moremo zahtevati od nje nemogočega: gibanje je namreč še v obdobju organiziranja. Potreba je vzgojiti predstavnike v vseh predelih države, napraviti delovne načrte, organizirati, študirati. Strankina delavnost v bližnji prihodnosti ne bo torej ravno najbolj vidna na zunaj."

lovščine? Ali naj s to blazno naglico, ki jo je vedno močnejša privlačnost zemlje še bolj povečevala, drve lastnemu planetu nasproti, da se bodo ob njegovi površini raztreščili? Samo globoka luknja v zemlji in kup kovinskih ostankov bo ostal! Takšnega stika z zemljo pač ne bodo preživeli, kajti ako je gravator odločal, je s tem odpovedalo tudi vse ostalo — in prej kot v eni uri bo vsa Argo žarela kot baklja, vnamajoč se vedno bolj ob prodiranju skozi atmosfero...

"Sem že našel," je rekel Brandeis, "vsaj mislim tako — da! Ni okvare v gravatorju," je smehljaje se dodal: "Bilo bi pa resnično žalostno, ako bi po vsem, kar smo doživeli, Christopher Cary, sedaj ne bil stroj v redu."

"Tudi povratek na zemljo ni potekel brez nevarnosti. V območju meteoritov so morali prestopiti pravo bombardiranje, ki je bilo dosti hušje kakor pri poletu na Mars. Osemindesetdeset ur ni nihče med njimi spal. Brez prestanka je prasketalo in bobnelo. Nič manj kakor enajst bolidov so obšli, in k sreči ni nobeden prišel v takšno bližino kakor oni grozozanski, črni bolid, ki je skoraj uničil Argo. Najbolj neprijetno pri vsem poletu pa je bilo pomisliti, da vesoljstvo samo na sebi predstavlja neko posebno vrst življenja.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

PRAVNA POSVETOVALNICA SVOBODNE SLOVENIJE

Vprašanje: Osem let delam v trgovskem podjetju. Star sem 63 let. Slušal sem, da se lahko prostovoljno upokojim, ker se manjkajoča leta službe lahko izravnajo s presežkom let starosti. Ali to drži?

Odgovor: O tem — smo v našem listu že pisali. Zaradi jasnosti pa želimo ponoviti glavna določila o prostovoljni upokojitvi ali upokojitvi po prostovoljnem umiku (jubilačión por retiro, voluntario). Za trgovske uslužbence velja zakon 31.665/44, ki pravi v čl. 37, da se morejo dati prostovoljno upokojiti tisti člani pokojninske blagajne, ki imajo najmanj 10 let službe in 55 let starosti (pri ženskah samo 50 let). Izravnava manjkajočih let službe s presežkom let starosti pri tej prostovoljni upokojitvi ni mogoča. Treba je torej imeti najmanj 10 let službe. Seveda, ako pa nekdo postane že preje nesposoben za delo, mu pa gre invalidska renta ne glede na to, koliko let je bil v službi. — Koliko znaša prostovoljna pokojnina? Po čl. 34 zakona šteje 14.370 znaša prostovoljna pokojnina 3% redne pokojnine za vsako leto službe. Po čl. 5 dekreta - zakona šteje 4262/56 pa znaša najmanjša pokojnina \$ 750. — na mesec. Po izjavah Pokojninske blagajne za trgovske nameščence velja ta znesek tudi za prostovoljne upokojitve.

Goriška in Primorska

Na vaškem pokopališču na Katinari so nekateri laški zlikovci oskrnili spomenik padlim partizanom. Isti zločin so verjetno isti vandali napravili na spomeniku bazičkim žrtvam na strelišču na Bazovici. Razbili so spominsko ploščo in vklesana imena: Bidovec, Marušič, Miloš, Valenčič.

27. maja so bile na področju italijanskega predela bivšega STO ponovno občinske volitve.

V Jazbinah grade novo cerkev, v katere temeljni kamen so vzdali tudi listino, ki se končuje takole: Tukaj na meji domovine in svobode ta kamen blagoslovil in simbolično postavil vpricho podpisanih Mons. Alojzij Novak, nadškofov namestnik.

V Dolini je umrl 53 letni Vincenc Furlan, ki je dolgo vrsto let delal v štedenjski ilvi.

V Standrežu so prijeli domačega poštarja 29 letnega Stanislava štanta, ki je priznal, da je odpiral pisma, prihajajoča iz Amerike, pobiral iz njih denar, pisma pa uničeval.

Nekaj iz gospodar-skega življenja

YPF bo izvedel naslednja dela za izboljšanje dobave plina in cenejšo dostavo petroleja iz ležišč: plinovod iz Campo Durán do Buenos Airesa — 76 mil dolarjev, petrolejski vod iz Campo Durán do San Lorenzo 24 mil. dol., enak, vod iz Mendoze v San Lorenzo 10 mil. dol., predelovalni obrat v Campo Durán 13 mil. dol., razširitev čistilnic v Lujanu de Cuyo 15 mil. dol., rafinerija v okolici Velikega Buenos Airesa 18 mil. dol.; za 76 mil. dolarjev pa bo YPF oddal dela za vrtnanje ter za nabavo potrebnih strojev in zgraditev obratov.

Investicijski program FLRJ vlade za leto 1956 obsega tudi zmanjšanje investicij v težki industriji za 16% ter povečanje v poljedelstvu in produkciji neobhodno potrebnih življenjskih potrebščin za 19%.

Šele sedaj so bili objavljeni podatki o svetovni produkciji v letu 1954, ki prvič vključujejo tudi ZSSR: Premog: svet. produkcija 1495 mil. ton, od tega USA 377, ZSSR 347 Anglija 287, Zah. Nemčija 129, Poljska 91. Petrolej: svet. produkcija 690 mil. ton, od tega USA 313, Venezuela 101, ZSSR 59, Kuwait 47, Saudova Arabija 46. Električna energija: svet. produkcija razen rdeče Kitajske, Sev. Koreje in drugih manjših producentov 1345 mil. kwh, od tega USA 544, ZSSR 149, Anglija 74, Zah. Nemčija 68, Japonska 59. Cement: svet. produkcija 168 mil. ton, od tega USA 46, ZSSR 19, Zah. Nemčija 16, Anglija 12, Japonska 10. Železo: svet. produkcija 156 mil. ton, od tega USA 54, ZSSR 30, Zah. Nemčija 12,5, Anglija 12, Francija 9. Jeklo: svet. produkcija 221 mil. ton, od tega USA 80, ZSSR 41, Anglija 18, Zah. Nemčija 17, Francija 10 mil. ton.

FOTO JANKO HAFNER

Če hočete dopolniti družinski album
s slikami svojih otrok

kličite 66-0818 in videli boste, da fotografija ni tako draga.

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Victor Martínez 50, Buenos Aires.
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelctual N° 498945	

OBVESTILA

Svečano proslavo jubileja papeških socialnih okrožnic bosta priredila Družabna pravda in Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia v nedeljo 17. junija ob 18.30 uri v cerkveni dvorani v Ramos Mejia. Spored obsega pevске točke, ki jih izvaja slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom g. Vinka Klemenčiča, zborna deklamacija, recitacija, govor in zaključno skupno pesem. Vstop prost.

K udeležbi vabita vse slovenske rojake

Družabna pravda in Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia

III. kulturni večer — prvi v prireditvi novega zgodovinskega odseka — SKA se vrši v soboto 2. junija t. l. ob sedmih v Bullrichevi dvorani, Sarandi 41, Capital. Na sporedu je predavanje "Tvorci zgodovine". Po predavanju razgovor o temi vpredavanja.

Društvo slovenskih kat. akademikov vabi svoje člane na diskusijski večer, ki bo v soboto 9. junija ob 19. uri na Victor Martinez 50. Predmet: Moderna umetnost.

Redni sestanek slovenskih srednješolcev bo v soboto, 2. junija ob pol šestih zvečer na Victor Martinez 50. K živahnemu sestanku na katerem bo že na razpolago tudi II. številka našega glasila "Nova mladina", prav lepo vabi Odbor ZSS.

Fantje in naraščajniki SFZ! V nedeljo, 3. junija bomo imeli ob 15. uri sestanek na Pristavi v Moronu. Pridite, da se znova zblizamo, obenem pa boste mogli videti tudi ograjo, ki smo jo postavili okrog našega zemljišča. Ob 16. uri bo tudi kratko predavanje po svetu ter še več drugih lepih točk. Pred in po predavanju se bomo pomerili v športu. Pridite! Bo tako prijetno kot prejšnjo nedeljo, ko se nas je zbralo 70 fantov. Obvešča in vabi Odbor SFZ.

Družabna prireditve

SLOVENSKE
B E S E D E

bo. v soboto, 23. junija zvečer

v prostorih Športnega kluba
v Santos Lugares

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

Dr. LOJZE BERCE

kirurg in zdravnik Instituta za prebavne organe in jetra, ordinira vsak torek in četrtek od pol šestih do osmih in ob sobotah od treh do šestih popoldne v kliniki Once,

RIVADAVIA 3434, CAPITAL

Roengten in laboratorij
Telefon ordinacije 62 - 5004

Pakete za Evropo

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 769. Blizu Retira. TE 31-8788

Buenos Aires

Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

Z DENKA KALEČAK

Cailla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

Granaderos 61, Tel. 66-0818

ki jih je ustvaril Bog! Koliko neki jih je v vsem vesoljstvu? In koliko vesoljstev je pravzaprav Bog ustvaril? Pa vendar ni vsako od teh vesoljstev moralo prestati preizkušnje? Pravzaprav je bila precejšnja domišljavost pomisliti le en sam hip, da bi trije preprosti ljudje mogli odigrati tako pomembno vlogo v tako ogromnih dogajanjih? Kakršne karte bi neki mogli uporabiti proti Marmonu, ako ta na primer ne bi mogel Brandeisa pregovoriti, da naj napram Chrisu uporabi silo. Duh, ki je obsedel Marmona je pripadal tistim bitjem, katerih inteligenca je toliko prekašala marsovece in zemljane, kakor zemljani prekašajo bacil. Pa vendar — dolžni so bili priskočiti na pomoč, morali so Marsovcem pomagati. Namesto tega pa so vse naredili tako, kakor da bi namenoma igrali na Marmonove karte.

Ali res ni bilo nikakega upanja? Ali je res bilo vse brezupno, razen tega, da bodo zemljane morda do časa opozorili? Opozorili pred Fanu-du?

Močen žarek svetlobe je padel skozi okno in Chris je odmaknil glavo. Z roko si je zasenčil oči in opazil sonce! Bili so torej v marsovski atmosferi in so leteli soncu nasproti, soncu, ki bo šest ur kasneje posijalo nad drulovskim naseljem.

Glbooko pod njim se je pričelo blišča-

ti vse v oranžni, zeleni in vijoličasti barvi, bilo je, kakor da jim je planet še zadnjič zamahnil v pozdrav.

Občutek vse objemajoče hvaležnosti ga je obšel. Obrnil je glavo, kolikor je mogel, in opazil Maksino, jokajočo in smejočo se hkrati.

"Morda pa le ni bilo vse zastoj," je pomislil.

Zdelo se je, kakor da je Argo obstala v vsemirju. Pogledal je hitro skozi okno.

Zdaj se bo odločilo... zdaj.

Dvainpetdeseti dan poleta je Chris, se-deč za krmilom, poklical Brandeisa. "Nekaj ni v redu," je dejal, "in ne morem se odločiti, kje naj se lotim popravila. Vse pa kaže, da gravator spet dela težave."

"Dajte, bom jaz pogledal," je odsekanost dejal Brandeis.

Preko njegovih ramen je Chris gledal na zemljo, vso obliko v sončni svetlobi: "Če se bo ponovila ista okvara kakor prvič," je pomislil, "potem si recimo Lahko moč — za vedno." Tukaj jih noben markovski zračni ptič ne bo prijeljal varno v pristan; pač — samo v tem primeru, ako so Marsovc medtem že zasledili zemljo. A potem bi morali njih navzočnost na zemlji na nek način zaznati. Zemlja je bila blizu — zelo blizu celó. Ali naj bo to konec velike pusto-